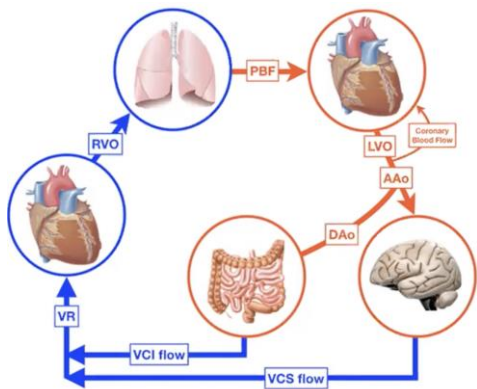

Cá thể hoá việc lựa chọn thuốc vận mạch – trợ tim trong xử trí rối loạn huyết động sơ sinh

PGS. Nguyễn Thu Tịnh

Bộ môn Nhi

Đại học Y Dược Thành phố Hồ Chí Minh

☎ 0903110277

✉ tinhtn@ump.edu.vn

Knowledge isn't power until it is applied.

— Dale Carnegie —

Nội dung

- ❖ Cá thể hoá: nền tảng chăm sóc y khoa.
- ❖ Rối loạn huyết động sơ sinh: đặc trưng.
- ❖ Thuốc vận mạch / trợ tim: đúng người, đúng liều, đúng thời điểm.

The evolution of medicine

PAST

Intuition
Medicine

Signs and
Symptoms

PRESENT

Evidence-based
Medicine

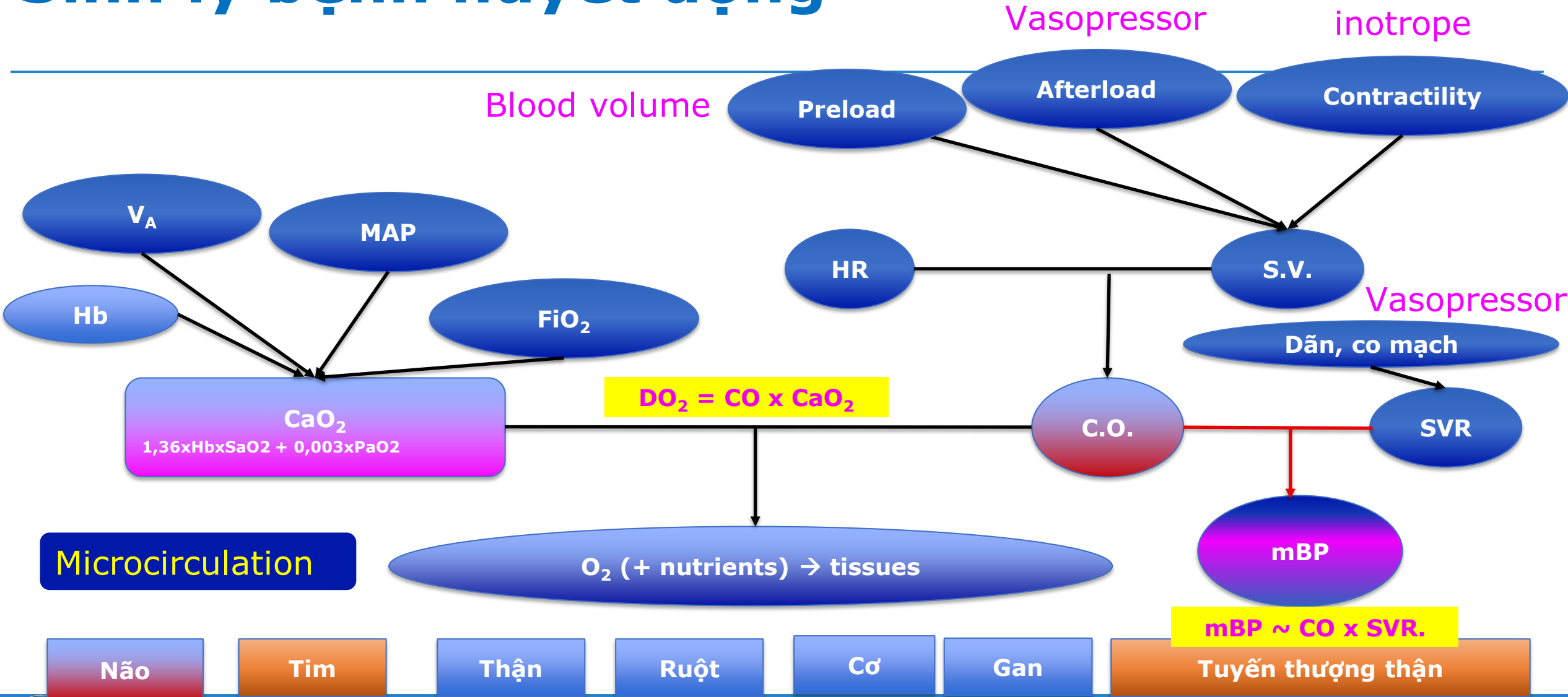
Clinical Trials

FUTURE

Precision
Medicine

Algorithms

Sinh lý bệnh huyết động

Tuần hoàn trung tâm

Mạch
HA
Siêu âm
CVP

Tuần hoàn vùng

CRT
U.O.
Màu da
Siêu âm

Vi tuần hoàn

Lactate, BE
Chỉ số tưới máu (PI)
NIRS
aEEG

9 đặc điểm → huyết động khác trẻ lớn

1. Chức năng các cơ quan chưa trưởng thành.
2. Khả năng bù trừ dòng máu não kém.
3. Suy thượng thận ở trẻ sinh non.
4. Hb F cao.
5. Thể tích máu tuần hoàn nhỏ.
6. Luồng thông bất thường.
7. Ngưỡng tham chiếu: thay đổi, dựa vào dân số thay vì kết cục lâm sàng.
8. Theo dõi / can thiệp xâm lấn: hạn chế
9. Chứng cứ hạn chế: EGDT ngoại suy từ trẻ lớn. Bằng chứng ở Mỹ, Anh, Úc: EGDT không có lợi so với phác đồ xử trí tại chỗ (Mouncey PR et al 2015; Rowan KM et al 2017).

Đánh giá huyết động sơ sinh

- ❖ LS: màu da, CRT, U.O., BE, lactate
- ❖ CLS: POCUS, aEEG, NIRS

$$\mathbf{mBP - RAP/CVP = SBF (CO) \times SVR}$$

Tác dụng của vasopressor-inotrope

Thuốc	SV	SVR	PVR
Dobutamine (DOB)	↑↑	→	→
Dopamin (DOA)	↑	↑↑	↑↑
Epinephrine (EPI)	↑↑↑	↑↑↑	↑↑
Norepinephrine (NE)	→	↑↑↑	→
Vasopressin (AVP)	↓	↑↑↑	↓
Milrinone (MIL)	↑↑	↓↓	↓↓

DOB: inotrope
DOA, EPI, NE: vasopressure-inotrope

AVP: vasopressure, Pul. Vasodilator
MIL: inodilator, lusitrope, Pul. Vasodilator

Ngưỡng tham chiếu mBP

Non < 32 tuần

- BAPM rule: < 24 giờ: mBP < tuổi thai
- Sau đó < tuổi thai + ngày tuổi sau sinh → từ N4 < 30 mmHg.
- Tăng nhanh sau 1-2 tuần ~ ngưỡng trẻ đủ tháng.

Đủ tháng: < 40 mmHg

Ca lâm sàng (1)

25 tuần, 620g. Sau sinh đặt NKQ, APGAR 1³5⁷10⁹. Bơm surf.

N3: đóng hsPDA bằng thuốc thành công, P/IVH III.

N7: nhiều cơn ngưng thở + tím, PDA tái mở, XQ bụng: hơi tự do. pH 6,9; PCO₂ 75, PO₂ 50, BE -10. Đổi KS, DOA 2,5 µ/kg/min → 10 µ/kg/min. N/S 20 ml/kg bolus. HR 198, BP s/d/m = 37/12/19.

Tự mở mắt, cử động khi kích thích. Da xanh nổi bông, thóp trũng, phế âm đều, S/S trước tim. Bụng chướng, da thành bụng xanh. Không tiểu 8h qua.

KMTM: pH 7,02, PCO₂ 52, PO₂ 36, BE -16.6, lactate 14,3 (BT ≤ 2,5 mmol/L). WBC 8K, Hg 9, Hct 27%, PLT 202K, PT 20", aPTT 103", Fib 1,8 g/L. Truyền PRBc và FFP.

Ca lâm sàng (2)

- ❖ Kết quả cấy máu: trực khuẩn gr(-).
- ❖ Toan chuyển hoá dai dẳng, vô niệu, HA vẫn tiếp tục thấp dù đã bù dịch, DOA (20 μ /kg/min), EPI (0,01 μ /kg/min).
- ❖ HA 22/10/15: N/S thêm 10 mL/kg x 2 liều

Nguyên nhân chính hạ áp?

Giảm SVR (sốc giãn mạch)

0%

Giảm CO (sốc tim)

0%

hsPDA với shunt T-P đáng kể.

0%

Giảm thể tích nội mạch (sốc giảm thể tích)

0%

Suy thượng thận

0%

cPOCUS

- ❖ PDA shunt 2 chiều, chủ yếu T-P.
- ❖ FS 48% (28-44%)
- ❖ LVO 287 ~ RVO 282 mL/kg/min (150-300 mL/kg/min)
- ❖ MCA phổ âm tâm trương, SMA mất phổ tâm trương

Nguyên nhân chính hạ áp: ↓SVR

Xử trí hạ áp nào phù hợp nhất lúc này?

(A) Tiếp tục như trên và theo dõi UO, lactate máu.

0%

(B) Khởi đầu DOB 5 μ /kg/min và tăng dần để đạt mBP mục tiêu.

0%

(C) Tăng liều DOA

0%

(D) Tăng liều EPI

0%

(E) Truyền HCL

0%

Sau 1 giờ tăng dần EPI từ 0,01 → 0,15 μ /kg/min

- ❖ BP: 37/24/31
- ❖ FS: 38%
- ❖ LVO 332 mL/kg/min (150-300 mL/kg/min)
- ❖ PDA shunt T-P.
- ❖ Dòng máu tâm trương: hết đảo ngược

Bài học từ ca lâm sàng

- ❖ Cá thể hoá chọn lựa thích hợp thuốc vận mạch /trợ tim= dựa vào SLB + dấu hiệu lâm sàng gián tiếp + dữ liệu đánh giá trực tiếp + dược lý thuốc.
- ❖ Chỉ dựa vào $BP \pm SBF$: không thể giúp quyết định phù hợp.
- ❖ Hiệu quả can thiệp: lợi ích huyết động trước mắt → quan trọng hơn là kết cục phát triển thần kinh.

Kết luận

Các thể hoá: nền tảng chăm sóc y khoa.

RLHĐ sơ sinh: Thiếu chứng cứ mạnh.

mBP – RAP/CVP = SBF (CO) x SVR

Cá thể hoá: **nhận biết sớm + Sinh lý bệnh + Gián tiếp + Trực tiếp**

Giúp hạn chế các biện pháp điều trị không cần thiết.

Biện pháp đánh giá trực tiếp, không xâm lấn, lặp lại, an toàn.

Cám ơn và hy vọng đôi điều hữu ích

“A good speech should be like a woman's skirt; long enough to cover the subject and short enough to create interest.”

– Winston S. Churchill

